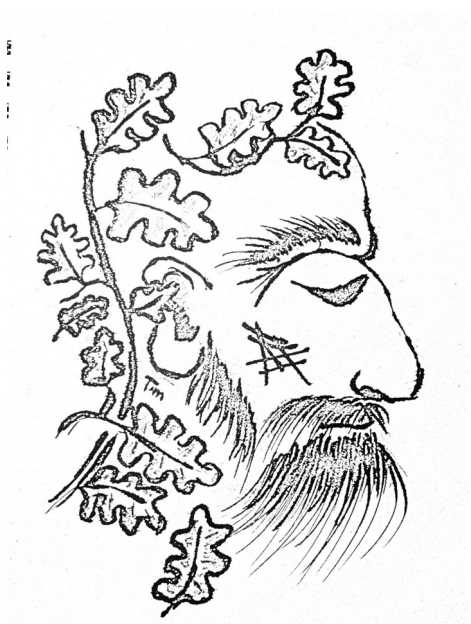

Spousta lidí má nějakou zvláštnost. Někakou podivnůstku. Vlastnost, kterou tají a skrývají, protože je vzácná, ojedinělá. Někdo umí mluvit se psy, jiný s květinami, další léčí nemocné stromy, někteří zakládají magické zeleninové zahrady. Já mluvím s lidmi. Že je to samozřejmé? Jen se, netrpělivý čtenáři, neukvapuj.

Ve vlaku jsem si přisedl k jednomu pánovi. Byl poněkud nekonvenční. Někteří cestující jej patrně již znali, neboť ho oslovovali „Ten bezďák“. Měl špínu zažranou do kůže prstů, jako kovář, kterému nepomůže pražádné drhnutí kartáčem, protože ta černota není od umazání, ale od práce. „Ten bezďák“ byl umytý, dokonce ještě voněl mýdlem. Avšak svoji profesi smýt nemohl. Dali jsme se do řeči a on mi vypověděl svůj příběh. Bez vyzvání. Tak, jak to dělávají všichni. Jdu třeba s dcerou nakupovat a životem zkoušená žena středního věku mi jen tak mimochodem převypráví svůj osud. Pak zmizí a už ji nikdy nepotkám. A tak je to pořád znovu a dokola.

Z tohoto důvodu v mém rozhovoru nenajdeš obvyklý úvod, jaký mívají profesionální novináři. Já lidi nehledám a netahám z nich rozumy či senzace. Proto nedokážu napsat, kdo,

kým anebo čím jsou. Kde se narodili, kam chodili do mateřské školy, jakou prošli kariérou a tak podobně. Můžu jen napsat, co mi sami chtěli říci.

„Konečně jaro,“ mrkl na mě „Ten bezďák“. Ve skutečnosti se jmenoval Karel. „Celou zimu čekám na tuhle chvíli. Až konečně vypadnu z města.“ Dovtípil jsem se, že v koženém batohu a objemné nákupní tašce je uložen veškerý jeho majetek.

„Už se nemůžu dočkat lesa. Když se oteplí, jsem tam nejraději.“ K tomu nebylo co dodat. „Mám oblíbený strom. Spím na něm. Přivážu se nahoře řemeny a nikdo na mě nemůže.“ Tato informace mě překvapila. Od dětství jsem přivykl táboření pod širákem, ale taková možnost mě doposud nenapadla. Z lesa strach nemám.

„Lidi jsou zlí. Když vidí příležitost, hned tě okradou.“ Chvilí se mi to zdálo jako přehánění. Karel moji pochybnost zpozoroval.

„Vím, jak to vypadá. Ale věřmi, už jsem přišel o kde co. Ty věci pro mě měly velkou cenu. A po penězích hrábne i kdo nemusí. Stačí, že jsou na dosah ruky.“ Zamyslel jsem se nad lidskou chtivostí. Měl vlastně pravdu. Poznal jsem nemálo těch, kteří by obrali i bezdomovce. Poprvé jsem mu pohlédl zpřímá do očí.

Nevyslovenou zvědavost vyčetl i bez ptaní.

„Jasně, že jsem se netoulal vždycky. To asi nikdo z nás (bezdomovců). Patřila mi firma s autodíly. V těch časech zlatý důl. Rostli jsme, přibírali lidi, rozšiřovali nabídku. Koupil jsem barák, měl tři auta jen pro sebe, rodina dostala, co je napadlo. Manželce chybělo už jen to poslední. Mladší chlap. Na peníze si už zvykla a tak to začala táhnout s mým společníkem ve firmě. Než mi došlo, co se děje, stál jsem před soudem a o všechno přišel. Pár bot jsem taky udělal, takže to šlo rychle.“

„Nešlo začít znovu?“ vyslovil jsem poprvé otázku.

„Asi by to šlo. Ale peníze mi štěstí nepřinesly. Spíš naopak. Ukázalo se, že kamarádi se mě drželi, jen když přšelo zlato. Děti jsem zanedbával. A tak, když jsem jednoho dne

zmizel, všem se ulevilo.“ O tom posledním Karlovu závěru jsem zapochyboval, ale mlčel jsem. Jen on měl právo posoudit, jak bude žít dál.

„Na ulici to není snadné,“ pokračoval. „Ale vrátila se mi svoboda. Jako bych se stal zase malým klukem, který nic nevlastní, přesto mu patří celý svět. Ze začátku jsem hodně chodil. Navštívil jsem místa, na která jsem od mládí skoro zapomněl. A potkal dávné přátele. Místa se změnila. I přátelé. Tenhle satanistický svět pohltit všechno.“ Zpozorněl jsem. A zeptal se, co míní oním satanismem.

„Ty seš ještě mladej kluk,“ řekl mi Karel přímo, leč bez přezírání. Bylo mi dvacet, před nedávnem ještě voják základní služby.

„Máš toho hodně před sebou. Setkal jsem se se svým starým spolužákem, který je teď knězem. Jeden z mála opravdových přátel, i když já ho vždycky přehlížel. Hodně jsme toho namluvili. Zrovna, když mi bylo nejhůř. Číst Bibli není nic pro mě, ale byl trpělivý. Stál jsem ho spoustu času,“ zavzpomínal Karel s bezelstnou upřímností. „Docvaklo mi hodně věcí a začal svět vidět novými očima.“ Tato část Karlovy zповědi mě upoutala. Povzbudil jsem jej, aby řekl víc.

„Jako kněz se mi svěřil se svými pochybnostmi,“ rozhovořil se Karel. „Vyrůstal v církevní komunitě, aniž by zpochybňoval její minulost. To přišlo po vysvěcení. Teprve pak si začal všimnout, že do kostela přicházejí lidé, které nezajímá ani tak hledání pravdy, jako spíš potvrzení snů a představ o jiném, lepším světě. A když říkám lepším světu, myslím tím lepším pro ně. Bez ohledu na cokoli. Lidé, kteří si přicházejí zařídit pojištění jako ochranu před peklem.“ To byl tvrdý odsudek. Ale nechal jsem Karla pokračovat.

„Církev mluví o lásce a ušlechtilosti, přitom svým jednáním ukazuje opak. Hromadí majetek, zasahuje do politiky, chrání zločince a podporuje války. A není to pouhá minulost. Metody se s časem mění, ale princip je prastarý. Kdo chce být „věřící“, chtě nechtě musí přijmout tuto ďábelskou dvojakost.“

„A jak jsi dospěl k definici satanismu?“

„Vždyť je to samozřejmé. Satanismus nepředstavuje jen nějaké temné rituály v kobkách. I když i to může být součástí.

Především se ale jedná o každodenní praxi.

Satanismus znamená dosažení vlastních cílů bez ohledu na cokoli. Když chceš něco vytěžit ze země, ale nezajímá tě, jakou spoušť přitom způsobíš. Když tě nezajímá, že továrna otráví řeky, elektrárna vzduch, když agrochemikálie zničí půdu. A nezajímá tě, když kvůli vlastnímu pohodlí zmrzačíš jiné lidi. Usiluješ o zisk na úkor druhého. Nespolupracuješ, ale kořistiš. U lidí je asi nejhorší, že když se satanismem jeden začne, zkopíruje svoje chování do dalších. I do svých obětí. Církev toto popisuje asi tak, že Bůh dal člověku svět, aby mu panoval – což ve výsledku znamená vyplenil.“ Překotně jsem vstřebával příval této filosofie a pozoroval přitom Karla. Mluvil tiše a věcně. Jako lékař, který pacientovi oznamuje smrtelnou diagnózu. Jedinou emoci, jíž jsem na něm pozoroval, byl smutek. Začínal jsem pozvolna chápat, proč si zvolil život v tuláckých botách.

„Zkus se na to podívat ještě jinak. Oni (křesťané) jsou tady dva tisíce let a válek a utrpení nebylo. Ty jsi ještě na začátku. Jak půjdou roky, sám uvidíš, kam tahle bezohledná chamtivost povede. Pořád se žvaní o ušlechtilé křesťanské civilizaci, o růstu ekonomiky, o bohatství a blahobytu. Že víc peněz přinese lepší budoucnost. A ono je to naopak. Všiml sis těch laviček? Na nádraží? Přišroubovali na ně zábrany, aby si bezdomovci neměli kam lehnout.“ Měl pravdu. Na lavičky skutečně nedávno přibýlo toto důmyslné zařízení.

„Překážíme jim. Těm spořádaným cestujícím, kteří udržují stroj v chodu. Mladí hloupnou. Smějí se, když přebíráme odpadky a choulíme se na nádraží u radiátorů. Až začnou tlačit káru téhle civilizace, bude svět zase o něco smutnější. Zažiješ to. Uvidíš.“ Napadalo mě mnoho námitek, přesto jsem vycítil, že zbytečných. Karel jen popisoval. Vyslovoval, o čem je nepsaným zákonem mlčet. Mohl si to

dovolit jen proto, že se rozhodl žít jinak. Protože neměl co ztratit. Platil však samotou.

„Nechybí ti rodina?“

„Moc. I když mi zkušenost dala trpké ponaučení.“ Při této poslední větě mezi nás vstoupil stín. Jako by se právě zhmotňoval nějaký démon minulosti.

„Když jsem byl pryč. Na cestách. A hledal odpovědi. A propadal se do sebelítosti. Umřela dcera. Řekli mi, že to bylo rychlé a nešlo nic dělat. I kdybych tam byl. Jenomže to už se nedozvím. Až budeš mít děti, važ si toho. Nepromarni ani den. Já udělal chyby, které už nikdy nenapravím. Žil jsem, jak mě naučili žít. Plnil očekávání, požadavky. Zařadil se. Držel krok. Zkoušel jsem o tom všem mluvit, ale teprve až teď mám pocit, že mě někdo opravdu poslouchá.“ Díval se na mě a já v panice netušil, jak zareagovat.

„Neboj se. Nežádám soucit ani odpuštění. Ani kněz mi nedal rozhřešení.“ Usmál se. Poprvé od chvíle, co jsem si k němu přisedl ve vlaku, i když volných míst bylo dost. Vzpomněl jsem na tabák, který jsem koupil ve městě a dal jej Karlovi.

„Tady vystupuji.“ Stiskl mi ruku. Jeho oči se nepřestávaly usmívat. Když nad tím dnes po pětadvaceti letech přemýšlím, mám pocit, že se něco zlomilo. Nejspíš v nás obou. Životní zkušenost mi ukázala, že Karel měl pravdu. Předpověděl budoucnost plnou smutku. Ale dal mi i mapu, jak nezabloudit. Překreslil jsem ji do těchto řádek a posílám dál. www.toulavy-medved.cz

